

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): 2. polrok 2023

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27117/1>
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: [LP/2022/42](#)
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: [979](#) (8. volebné obdobie NR SR)

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií³

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (nahrad'te rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post JM 10.3.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
39	a)	Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný v mieste vzniku priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú	zákon č. 79/2015 Z. z., § 77 ods. 3 písm. c)	-5 039 820	-5 734 148	694 328
39	a)	Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú - administratívne povinnosti	zákon č. 79/2015 Z. z., § 77 ods. 3 písm. c)	392 880	0	392 880
Celkom				-4 646 940	-5 734 148	1 087 208

³ Na systematické ex post hodnotenie sú podľa bodu 10.3 jednotnej metodiky zaradené regulácie, pri ktorých:

- a) negatívne vplyvy regulácie na podnikateľské prostredie boli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, vypracovanej po 1.6.2021, podhodnotené, resp. neboli zhodnotené vôbec, alebo pozitívne vplyvy regulácie boli nadhodnotené,
- b) ide o poslancský návrh zákona, ktorý zvyšuje náklady podnikateľského prostredia, alebo znižuje jeho konkurencieschopnosť,
- c) ide o neodstránený rozpor so zástupcami zamestnávateľov v medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- d) ide o podnet z podnikateľského prostredia, vyplývajúci z aplikačnej praxe.

Plné znenie kritérií zaradovania je uvedené v bode 10.3 jednotnej metodiky.

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (nahrad'te rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST										EX ANTE ⁴	EX POST - EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zaradenia do Registra ex post JM 10.3.	Zrozumiteľný a s stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. Subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnikateľa v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
39	a)	Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú	zákon č. 79/2015 Z. z., § 77 ods. 3 písm. c)	30.06.22	investori, stavebné spoločnosti, subjekty realizujúce stavebné a demolačné práce	1 637	-	-3 079	-5 039 820	-5 734 148	694 328
39	a)	Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú – administratívne povinnosti	zákon č. 79/2015 Z. z., § 77 ods. 3 písm. c)	30.06.22	investori, stavebné spoločnosti, subjekty realizujúce stavebné a demolačné práce	1 637	-	240	392 880	0	392 880
Celkom								-2 839	-4 646 940	-5 734 148	1 087 208

⁴ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na podnikateľské prostredie (PP) zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, že môže byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj internetový odkaz na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov. Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 2)
Regulácia č. 39 (2. polrok 2023) Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
<u>Ex ante náklady</u> podnikateľského prostredia sú uvedené vo výške, ktorá bola pre túto reguláciu vyčíslená v ex ante fáze (LP/2022/42). V ex ante fáze boli vyčíslené <u>nepriame náklady</u>, resp. úspora nákladov (OUT). Na modelovom príklade 1000 subjektov, ktoré neuložia vzniknuté stavebné odpady a odpady z demolácií na skládke odpadov v množstve 819 164 ton pri sadzbe 7 eur za tonu sa predpokladalo, že budú ušetrené finančné prostriedky vo výške 5 734 148 eur. Zároveň sa odhadovalo, že sa subjektom znížia náklady na nákup niektorých nových stavebných materiálov, ktoré bude nahrádzať recyklát. <u>Kvantifikácia ex post nákladov:</u> V súvislosti s reguláciou vznikli <u>nepriame náklady</u> (OUT). Oproti ex ante fáze boli identifikované aj <u>administratívne náklady</u> (IN). Z dôvodu, že tieto administratívne náklady neboli vyčíslené v ex ante fáze, v Tabuľke č. 1 aj Tabuľke č. 2 sú uvedené na samostatnom riadku. Podnikatelia v oblasti stavebníctva sú povinní stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný v mieste vzniku prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú. Pôvodcovia stavebného odpadu a odpadu z demolácie tým, že zhodnocujú materiály, znižujú si náklady na nákup niektorých nových stavebných materiálov, ktoré bude nahrádzať recyklát. S uvedenou reguláciou súvisia aj evidenčné a informačné povinnosti, ktoré predstavujú administratívne náklady. Stavebné firmy musia evidovať druhy stavebného odpadu, vyhodnotenie selektívnej demolácie obsahujúcej druh, kategóriu, množstvo odpadu a spôsob, ktorým bol odpad zhodnocovaný alebo zneškodňovaný. Výpočet množstva ušetrených finančných prostriedkov po zavedení regulácie (za rok 2023): a) Počet dotknutých subjektov: Povinnosť stanovená v § 77 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch sa vzťahuje na stavby nad 300 m² zastavanej plochy. Zo subjektov dotknutých zákonnou povinnosťou boli vylúčení živnostníci a malé firmy, ktorí podľa dostupných údajov zabezpečujú činnosti pre iné podnikateľské subjekty (väčšie stavebné firmy), a preto nevykonávajú zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácií vo vlastnom mene.

Pri výpočte počtu dotknutých podnikateľských subjektov neboli k dispozícii údaje o počte stredných a veľkých podnikov v stavebníctve, preto sa vychádzalo z expertného odhadu.

Podľa údajov z časopisu Trend (zdroj: <https://www.trend.sk/financie/nadej-vzkriesenie-ekonomiky-je-rukach-malych-strednych-firiem-stat-vsak-cakaju-skrty>) bolo vypočítané, že v priemere na Slovensku pôsobilo 3 373 stredných a veľkých firiem z celkového počtu 266 583 aktívnych podnikateľov, čo predstavuje **1,26 %**.

Pri expertnom odhade sa vychádzalo zo zdrojov Štatistického úradu Slovenskej republiky, publikovaných na stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky, kde sú uvedené počty podnikateľov podľa ekonomických činností, kde pri stavebníctve bolo uvedených 129 903 podnikateľov v r. 2023, pričom z uvedeného počtu sa vypočítal 1,26 %-ný podiel stredných a veľkých firiem, čo predstavuje **1 637 spoločností**.

b) Regulácia stanovuje povinnosť, aby stavebné firmy stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotili a výstupy z recyklácie prednostne využili pri svojej činnosti v mieste vzniku, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

Pri ex post analýze bola kvantifikovaná úspora finančných prostriedkov stavebných firiem, a to z objemu stavebného odpadu, ktorý bol materiálovo zhodnotený a bol opätovne použitý na stavbe. Údaje sa získali z interných zdrojov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky. Do recyklovaného stavebného odpadu sa zahrnuli aj údaje o stavebnom odpade, ktorý bol odovzdaný obchodníkom a sprostredkovateľom, z dôvodu, že uvedený odpad obchodníci predávajú spotrebiteľom, ktorí ho použijú na stavbe.

Recyklácia na mieste môže znížiť náklady na dopravu odpadu a nákup nových materiálov. Náklady na recykláciu a materiálovo zhodnotenie závisia od konkrétnej stavby a spôsobu recyklácie (triedenie, drevenie a pod.) a sú rozdielne, a preto sa vychádzalo z ceny recyklovaného materiálu od predajcov recyklátu, v ktorej sú zahrnuté všetky náklady, ktoré si predajcovia recyklátu do ceny dali. Náklady na prepravu neboli zahrnuté do kalkulačky, nakoľko cieľom regulácie je, aby odpad bol zhodnotený priamo na stavbe a neprevážal sa. Pozitívnym vplyvom recyklácie stavebného odpadu je, že stavebná firma zhodnotí stavebný odpad a použije ho na stavbe a nemusí nakupovať nový materiál.

Ex – post náklady – (OUT) sa kalkulovali na kalkulačke nákladov, pričom rozdiel objemu recyklovaného materiálovo zhodnoteného stavebného odpadu za r. 2023 a r. 2021 bol násobený cenou za 1 t recyklátu.

Množstvo stavebného odpadu a odpadu z demolácií materiálovo zhodnotených pred zavedením regulácie v r. 2021 bolo **1 790 919 t**.

Množstvo stavebného odpadu a odpadu z demolácií materiálovo zhodnoteného po zavedení regulácie v r. 2023 bolo **3 470 859 t**.

Pri porovnaní množstva materiálovo zhodnocovaného stavebného odpadu sa zistilo, že vplyvom uvedenej regulácie narástlo množstvo materiálovo zhodnoteného stavebného odpadu o 1 679 940 t (3 470 859 t - 1 790 919 t).

Priemerná cena recyklátu bola na základe expertného odhadu stanovená vo výške **3 €/1t**. Vychádzalo sa z ceny SBK, s.r.o. Vranov nad Topľou, B. Nemcovej 1, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 36 470 694, kde bola stanovená jednotková cena za recyklát. Ostatné oslovené firmy požadované údaje nezaslali resp. bolo zložené stanoviť jednotnú cenu za 1 t recyklátu.

Výpočet vplyvu regulácie na úsporu finančných prostriedkov po zavedení regulácie :

$$3\,470\,859\,t - 1\,790\,919\,t = 1\,679\,940\,t * 3\,€ = -\,5\,039\,820\,€$$

Výška ušetrených finančných prostriedkov na jeden podnikateľský subjekt bola vypočítaná ako celková výška ušetrených finančných prostriedkov delené počet dotknutých podnikateľských subjektov:

$$-5\,039\,820\text{ €} / 1\,637\text{ subjektov} = -3\,079\text{ €}$$

Ďalej bolo potrebné zohľadniť administratívne náklady, súvisiace s plnením evidenčných a ohlasovacích povinností (podľa § 14 ods. 1 zákona).

Administratívne náklady boli určené na 20 eur mesačne pre jeden podnikateľský subjekt na základe údajov uvedených *Asociáciou priemyselných zväzov a dopravy* v dotazníku k regulácii č. 46 (Povinnosť viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov). Uvedená suma predstavuje ročne 20 eur x 12 = 240 eur.

Keďže účastník konzultácií vyčíslil administratívne náklady v eurách (nie v počte minút), sú tieto náklady v kalkulačke nákladov (príloha 9b) uvedené medzi nepriamymi nákladmi s mesačnou periodicitou. Celkovo boli administratívne náklady súvisiace s reguláciou vyčíslené na 392 827 eur.

Zhrnutie:

Po zohľadnení uvedených typov nákladov vyšli ex post náklady uvedenej regulácie vo výške úspory -4 646 940 eur, čo predstavuje na jeden podnikateľský subjekt -2 839 eur. Oproti ex ante nákladom, ktoré boli kalkulované na 1000 subjektov vo výške -5 734 148 eur, ex post náklady regulácie boli vyčíslené v nižšej výške o 1 087 208 eur. Uvedená regulácia teda priniesla podnikateľom v porovnaní s ex ante nákladmi nižšiu úsporu nákladov ako sa predpokladalo v ex ante fáze, čo bolo ovplyvnené zmenou metodiky výpočtu vplyvov, zmenou počtu subjektov, ale aj nepredvídanými administratívnymi nákladmi.

Uved'te zdroj počtosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):

1. Počet subjektov - stredné a veľké stavebné firmy realizujúce stavby nad 300 m² plochy: 1 637

Zdroj: Trend link: <https://www.trend.sk/financie/nadej-vzkriesenie-ekonomiky-je-rukach-malych-strednych-firiem-stat-vsak-cakaju-skrty>

Zdroj: ŠÚ SR link:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/og1006rs/v_og1006rs_00_00_00_sk

2. Množstvo recyklovaného odpadu:

Celkové množstvo odpadov zo stavebných a demolačných prác, zhodnotené (recyklované) v roku 2023: **3 470 859 t**

Zdroj: Podklady Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o stavebnom odpade za rok 2023 vrátane stavebného odpadu odovzdaného obchodníkom a sprostredkovateľom.

Celkové množstvo odpadov zo stavebných a demolačných prác, zhodnotené (recyklované) v roku 2021: **1 790 919 t**

Zdroj: Odpady v Slovenskej republike za rok 2021, str. 12, r.17 Stavebné odpady a odpady z demolácií materiálovo zhodnocované. Link [Odpady v SR 2021.pdf](#)

3. Cena recyklátu: 3 €/1 t

Zdroj: SBK, s.r.o. Vranov nad Topľou (sbkvranov.sk)

Link: https://sbkvranov.sk/sluzby/predaj-strkov-a-pieskov-cennik/
Uved'te dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post): <i>Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.</i>
Dôvodom rozdielu nákladov (v tomto prípade nižšou úsporou, ako sa pôvodne predpokladalo) je zmena v počte dotknutých subjektov a zistenie administratívnych nákladov spojených s plnením informačných povinností.
Uved'te vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch: <i>Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.</i> <i>Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.</i>
Gestor pri výpočte ex post nákladov identifikoval aj rozdielny počet subjektov, ktoré sú reguláciou dotknuté. Rozdielny počet subjektov vyplynul zo skutočnosti, že pri príprave regulácie gestor uvádzal len modelový príklad (1 000 subjektov, ktoré podľa jeho vedomostí dobrovoľne zabezpečili zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácií), zatiaľ čo po nadobudnutí účinnosti hodnotenej regulácie museli tento odpad zhodnocovať a recyklovať všetky dotknuté subjekty, ktoré stavajú stavby nad 300 m², t. j. stredné a veľké firmy. Počet bol expertne odhadnutý z údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky a podielu stredných a veľkých firiem na Slovensku v r. 2023.
Uved'te dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V rámci ex ante fázy neboli identifikované administratívne náklady spojené s uvedenou reguláciou. Počas ex post hodnotenia boli identifikované administratívne náklady súvisiace s hodnotenou reguláciou, pričom gestor pri výpočte vychádzal z ex post konzultácií k regulácii č. 46 (Povinnosť viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov).

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Záväzný postup vykonania a povinné obsahové náležitosti vyhodnotenia

Konzultácie s dotknutými podnikateľskými subjektmi a ich zastupiteľskými organizáciami (ďalej len „účastníci“) tvoria povinnú súčasť ex post hodnotenia, keďže patria medzi základné predpoklady jeho užitočnosti (ďalej len „ex post konzultácie“). Hlavným účelom ex post konzultácií je získanie informácií o tom, ako funguje hodnotená regulácia v praxi, aké spôsobuje podnikateľom náklady a aké zmeny podnikateľa navrhujú na zlepšenie dotknutej oblasti podnikateľského prostredia.

Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční ešte pred vykonaním ex post hodnotenia; na dosiahnutie maximálneho efektu sa odporúča ich uskutočnenie aj po vykonaní ex post hodnotenia k jeho predbežnému zneniu.

*Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční vo forme **cielených** ex post konzultácií a zároveň aj vo forme **verejných** ex post konzultácií. Uskutočnenie ex post konzultácií je možné aj elektronicky, a to prostredníctvom e-mailovej komunikácie. Gestor právneho predpisu na vykonanie cielených ex post konzultácií priamo osloví účastníkov.*

*Zároveň gestor právneho predpisu na vykonanie verejných ex post konzultácií zašle ministerstvu hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií na adresu expost@mhsr.sk. Ministerstvo hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií zverejní na svojom webovom sídle počas obdobia určeného gestorom právneho predpisu, ktoré však **nemôže byť kratšie ako štyri kalendárne týždne**. Ministerstvo hospodárstva zároveň zašle*

internetový odkaz gestorovi právneho predpisu.

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:
Verejné ex post konzultácie prebiehali v čase od 14.12.2023 do 26.01.2024 a boli vykonané formou zverejnenia dotazníka. Do verejných ex post konzultácií sa zapojila <i>Asociácia priemyselných zväzov a dopravy</i> (APZD), ktorá zaslala vyplnený dotazník. V rámci <u>cielených ex post konzultácií</u>, ktoré prebiehali v čase od 31.01.2024 do 09.02.2024 boli oslovené subjekty: • <i>Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava, IČO: 35 919 001;</i> • <i>Zväz stavebných podnikateľov Slovenska, Viedenská cesta 5, 85101, Bratislava, združujúci hospodárske podnikateľské subjekty pôsobiace v činnostiach súvisiacich so stavebníctvom.</i> Subjekty oslovené v rámci cielených ex post konzultácií nezaslali gestorovi regulácie vyplnené dotazníky a ani ho iným spôsobom v danej veci nekontaktovali.
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:
Súčasná úprava podľa <i>Asociácie priemyselných zväzov a dopravy</i> (APZD) nedostatočne reaguje na zelenú taxonómiu. Pôvodcovi ukladá povinnosť prednostne materiálovo zhodnocovať odpad. Plnenie tejto povinnosti naráža na nedostatočné recyklačné kapacity a nízku podporu trhu pre stavebné výrobky z recyklátu. Povinnosť prednostne využiť výstup z recyklácie je viazaná len, ak je realizovaná v mieste vzniku. Z hľadiska ekonomických nákladov uvádza, že rozšírenie povinnosti pôvodcu odpadu na uplatňovanie výrobkov z recyklátu/ s obsahom recyklátu znižuje celkovú uhlíkovú stopu zabudovaného uhlíka do stavby. Z hľadiska uhlíkovej dane táto povinnosť prinesie zníženie nákladov. Zároveň uplatňovanie výrobkov z recyklátov/s obsahom recyklátu a povinnosti výrobcu doložiť dostupné recyklačné technológie prispievajú k rozvoju trhu recyklačných technológií. To prinesie cenovú optimalizáciu výrobkov z recyklátov. Rozvoj dopytu pre recyklačné technológie bude tiež znižovať náklady pôvodcu na nakladanie s odpadmi, ktoré bude musieť ukladať na skládku. APZD zároveň uvádza, že predchádzanie vzniku stavebného odpadu, ktorý nie je možné materiálovo zhodnotiť, je potrebné regulovať už v procese samotného výberu stavebného výrobku, ktorý bude pri stavebnej činnosti použitý. Vytvorenie podmienok pre povinnosť prednostne odpady materiálovo zhodnotiť musí byť spojené s povinnosťou pre pôvodcu, aby pri činnosti § 77 ods. 1 písm. a) zákona boli prednostne využívané stavebné výrobky, ktoré sú vyrobené z recyklátu, alebo obsahujú podiel recyklátu minimálne 30 % a výrobca stavebného výrobku zabezpečí recyklovateľnosť výrobku na konca života výrobku alebo odpadu vzniknutého počas výstavby s určením dostupnej technológie. Je potrebné, aby sa táto povinnosť pôvodcu sa premietla aj do podmienok verejného obstarávania: „Pri výbere stavebných výrobkov sa použijú prístupy nákladov efektívnosti - najmä nákladov počas životného cyklu s dôrazom na podiel recyklátu v novom stavebnom výrobku, uhlíkovú stopu výrobku, podiel vzniku nového odpadu pri stavebnej výrobe s potvrdením dodávateľa stavebného výrobku o prevzatí vzniknutého odpadu na opätovnú recykláciu a s potvrdením dodávateľa o určení konca života výrobku - recyklácia a/alebo energetické zhodnotenie; platí, že dodávané výrobky z recyklátov musia spĺňať parametre stavebného výrobku podľa zákona č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:
Podnikateľské subjekty nevzniesli žiadne pripomienky voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:

Návrh na zmenu právnej úpravy: „Pôvodca odpadu podľa odseku 2 zodpovedá za nakladanie s odpadmi podľa tohto zákona a okrem povinností podľa § 14 ods. 1 je povinný stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť. Výstup z recyklácie, ktorý je realizovaný v mieste vzniku, pôvodca je prednostne povinný využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú. V záujme predchádzaniu vzniku odpadov je pôvodca povinný pri výbere stavebných výrobkov, ktoré sa použijú pri uskutočňovaní stavebných prác, zabezpečovacích prác, ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb, pri úprave stavieb použiť prístupy nákladov efektívnosti - najmä nákladov počas životného cyklu s dôrazom na podiel recyklátu v novom stavebnom výrobku, uhlíkovú stopu výrobku, podiel vzniku nového odpadu pri stavebnej výrobe s potvrdením dodávateľa stavebného výrobku o prevzatí vzniknutého odpadu na opätovnú recykláciu a s potvrdením dodávateľa o určení konca života výrobku - recyklácia a/alebo energetické zhodnotenie; platí, že dodávané výrobky z recyklátov musia spĺňať parametre stavebného výrobku podľa zákona č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia: Podnikateľské subjekty nepredložili žiadne návrhy na zmenu aplikačnej praxe.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch: Gestor <u>nesúhlasí</u> s navrhovanou zmenou právnych predpisov. V súčasnosti neexistujú záväzné kritériá pre určovanie „nákladov efektívnosti“ stavebných výrobkov. Určenie takýchto kritérií sa neplánuje ani v aktuálnej fáze Reformy stavebných odpadov. Navrhované znenie zmeny právnej úpravy by predstavovalo výrazné sprísnenie legislatívy, ktoré si podľa názoru gestora vyžaduje širšiu odbornú diskusiu. K zmene legislatívy v intenciách návrhu by gestor pristúpil až po akceptácii navrhovaných zmien širokým podnikateľským spektrom. V tejto chvíli nebude Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky iniciovať diskusiu k danej téme, keďže zmenu právneho rámca navrhol len jeden podnikateľský subjekt.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe: Vzhľadom na absenciu návrhov na zmenu aplikačnej praxe gestor návrhy na zmenu aplikačnej praxe nevyhodnocuje.

Lehota na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky sa predĺži o jeden kalendárny polrok, ak podnikateľské subjekty počas tejto lehoty neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu, alebo o ex post konzultácie prejavia záujem až po ich opakovaní. V takomto prípade gestor právneho predpisu v lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky zašle ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk oznámenie o tejto skutočnosti, ktorú ministerstvo hospodárstva vyznačí v Registri ex post.

Povinnosť vykonať ex post hodnotenie zaniká po tom, čo podnikateľské subjekty ani v predĺženej lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia opakovane neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu. Gestor právneho predpisu oznámi skutočnosť podľa predchádzajúcej vety ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk, ktoré ju po jej overení vyznačí v Registri ex post.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Vypracujte pre každú reguláciu osobitne odpovede na nasledujúce otázky:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).
Regulácia č. 39 (2. polrok 2023) Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?
Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú z hľadiska produkcie odpadov najvýznamnejší odpadový prúd. Zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane nahradzovania veľkého množstva primárnych surovín, čo môže mať významné výhody z hľadiska udržateľného rozvoja a kvality života. Aj v nadväznosti na tento potenciál boli stavebné odpady a odpady z demolácií zaradené medzi prioritné oblasti Akčného plánu Európskej únie pre obehové hospodárstvo. V recyklácii stavebných odpadov sa Slovenská republika dlhodobo zaraďovala na posledné miesto s mierou recyklácie 54 %, pričom za roky 2017 a 2018 úroveň recyklácie ešte viac poklesla. Zvýšenie prípravy na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane spätného zasypávania ako náhrady za iné materiály, bola tiež nevyhnutnou reformou pre získanie prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR v Komponente 2 – Obnova budov.
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Hlavným cieľom posudzovanej regulácie je zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebného odpadu a sektoru stavebníctva, čo bude viesť k vyššej miere recyklácie a predchádzaniu vzniku stavebného odpadu. Cieľom regulácie je zabezpečiť, aby najmenej 70 % (hmotnosti) nie nebezpečného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu definovaného v kategórii 17 05 04 v zozname odpadov Európskej únie), ktorý vznikne na stavbe, bolo pripravené na opätovné použitie alebo zaslané na recykláciu alebo iné zhodnotenie materiálu (napr. spätné zasypávanie). Cieľ regulácie je tak v plnej miere naplnený.
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako gestor regulácie po pripomienke Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky zapracoval do ex post hodnotenia administratívne náklady spojené s evidenciou a poskytovaním informácií o zhodnocovanom stavebnom odpade.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
Áno, regulácia je stále opodstatnená.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora: <i>Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zaťažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)</i>
Cieľ hodnotenej regulácie sa nedá dosiahnuť zmenou regulácie, prípadne zmenou aplikačnej praxe.

Výsledok ex post hodnotenia - návrh:		
☒ ponechať reguláciu	☐ upraviť reguláciu	☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
☐ upraviť aplikačnú prax		
<i>Ak navrhujete reguláciu upraviť, tak uveďte ako, akých právnych predpisov (vrátane súvisiacich právnych predpisov) sa úprava dotkne a k akému dátumu účinnosti.</i> <i>Ak navrhujete reguláciu zrušiť bez náhrady, tak k akému dátumu účinnosti?</i> <i>Ak navrhujete upraviť aplikačnú prax, tak uveďte ako a k akému termínu.</i> <i>Ak navrhujete reguláciu ponechať bez zmeny, tak uveďte dôvod.</i>		
Aplikačná prax preukázala opodstatnenosť hodnotenej regulácie v jej aktuálnom znení. Zmena regulácie v intenciách navrhovaných v rámci ex post konzultácií by priniesla jej neodôvodnené sprísnenie a najmä zvýšenú záťaž pre podnikateľské subjekty.		

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v Tabuľke č. 1: *Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií* (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil požadované údaje. Predpokladané náklady boli vyčíslené, keďže hodnotená právna úprava bola predložená do legislatívneho procesu v r.2021, a to vo výške úspory -5 734 148 eur (out). Skutočné náklady gestor vyčísľil konkrétnou sumou vo výške -4 646 940 eur (out), pričom uvedená suma bola oproti ex ante nákladom nižšia o 1 087 208 eur. Nasledujúca Tabuľka č. 2: *Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante)* (ďalej len „tabuľka č. 2“) obsahuje všetky požadované údaje. Tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. Časť *Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante* gestor kompletne vyplnil. Dôvodmi rozdielu medzi predpokladanými nákladmi (ex ante) a skutočnými nákladmi (ex post) je zmena spôsobu výpočtu vplyvov na základe ocenenia nárastu objemu recyklovaného stavebného odpadu, ceny recyklovaných materiálov a zmena v počte dotknutých subjektov. Do kalkulačky nákladov boli započítané administratívne náklady stavebných firiem vo výške 392 880 eur, ktoré boli identifikované v rámci ex post fázy.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal verejné ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to nad rámec minimálnej časovej požiadavky (v trvaní 6. kalendárnych týždňov), pričom zvolil dotazníkovú formu. Gestor v rámci cielených ex post konzultácií oslovil dva vybrané subjekty, avšak oslovené subjekty sa nezapojili do cielených ex post konzultácií. Počas trvania ex post konzultácií sa zapojil jeden subjekt (ďalej len „účastník“). O ex post konzultácie bol prejavovaný záujem a z tohto dôvodu boli vykonané úspešne. V rámci ex post konzultácií boli účastníkom vznesené viaceré pripomienky voči hodnotenej regulácii, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Účastník nevzniesol žiadne pripomienky voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi, avšak poskytol alternatívne riešenie, ktoré spočíva

v návrhu na zmenu v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia. Gestor následne poskytnuté alternatívne riešenie vyhodnotil.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom adekvátne definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Vo veci splnenia jej cieľov určených v ex ante doložke vybraných vplyvov gestor uvádza, že cieľ regulácie bol v plnej miere naplnený.

Ako nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie gestor označil administratívne náklady, ktoré v ex ante fáze neboli vyčíslené. Existencia regulácie je podľa gestora naďalej opodstatnená, pričom jej cieľ nie je možné dosiahnuť zmenou regulácie, prípadne zmenou aplikačnej praxe, a preto nie sú uvedené žiadne alternatívne riešenie. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu ponechať.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)

Regulácia č. 39 (2. polrok 2023)

Stavebné odpady a odpady z demolícií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný priamo na stavbe prednostne využiť pri svojej činnosti, ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Hodnotená regulácia (§ 77 ods. 3 písm. c) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch) zaviedla zákonnú povinnosť pre stavebníka prednostne zhodnotiť a využiť na stavbe stavebné odpady a odpady z demolícií, ak mu to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú. Hlavným cieľom zavedenia hodnotenej regulácie bolo zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebného odpadu a sektoru stavebníctva, dospieť k vyššej miere recyklácie a predchádzať vzniku stavebného odpadu. Pozitívny dopad na ekonomiku nakladania s odstránenými stavebnými materiálmi malo zadefinovanie možnosti považovať odpad, súbežne pri splnení podmienok ustanovených vo vykonávacom predpise, za tzv. „vedľajší produkt“, pričom sa nemusí na všetky odstránené materiály zo stavieb nazerať ako na odpad, ale je možné nakladať s nimi priamo ako s vedľajším produktom (v súčasnosti iba nekontaminovaná zemina a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál, odstránená asfaltová zmes, odstránené stavebné materiály).

V rámci konzultácie účastník uviedol, že súčasná právna úprava nedostatočne reaguje na zelenú taxonómiu. Pôvodcovi ukladá povinnosť prednostne materiálovo zhodnocovať odpad, avšak plnenie tejto povinnosti naráža na nedostatočné recyklačné kapacity a nízku podporu trhu pre stavebné výrobky z recyklátu, pričom povinnosť prednostne využiť výstup z recyklácie je viazaná len, ak je realizovaná v mieste vzniku. Účastník zároveň predpokladá, že nárast dopytu po výrobkoch z recyklátu/s obsahom z recyklátu sa prejaví zvýšením recyklačných kapacít a zvýšením efektívnosti výroby nových výrobkov, t. j. znížením priamych nákladov v cene nového výrobku.

Predmetná regulácia je z pohľadu gestora nastavená správne, pričom aplikačná prax preukázala opodstatnenosť hodnotenej regulácie v jej aktuálnom znení. Zmena regulácie podľa návrhu účastníka by priniesla jej neodôvodnené sprísnenie a najmä zvýšenú záťaž pre podnikateľské subjekty.

Regulácia bola na ex post hodnotenie zaradená podľa bodu 10.3 písm. a) Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov s cieľom porovnať predpokladané náklady vyčíslené v ex ante fáze so skutočnými nákladmi regulácie na podnikateľské prostredie. V prípade danej regulácie v ex ante fáze bola vyčíslená úspora nákladov vo výške -5 734 148 eur, pričom v ex post fáze bola táto úspora

vyčíslená vo výške len - 4 646 940 eur. V skutočnosti úspora nákladov podnikateľského prostredia bola o 1 087 208 eur nižšia ako sa pôvodne predpokladalo.

Ministerstvo hospodárstva na základe vyhodnotenia gestora odporúča reguláciu ponechať.

Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

V rámci ex post konzultácie bolo účastníkom navrhnuté alternatívne riešenie na zmenu právnej úpravy. Gestor v rámci jeho vyhodnotenia uviedol, že nesúhlasí s navrhovanou zmenou právnych predpisov, nakoľko v súčasnosti neexistujú záväzné kritériá pre určovanie „nákladov efektívnosti“ stavebných výrobkov. Určenie takýchto kritérií sa neplánuje ani v aktuálnej fáze reformy stavebných odpadov. Navrhované znenie zmeny právnej úpravy by predstavovalo výrazné sprísnenie legislatívy, ktoré si podľa názoru gestora vyžaduje širšiu odbornú diskusiu. K zmene legislatívy v intenciách návrhu by gestor pristúpil až po akceptácii navrhovaných zmien širokým podnikateľským spektrom. V tejto chvíli nebude gestor iniciovať diskusiu k danej téme, keďže zmenu právneho rámca navrhol len jeden podnikateľský subjekt.

Ministerstvo hospodárstva s touto argumentáciou gestora predbežne súhlasí, ale v rámci budúcich legislatívnych procesov k predmetnému právnemu predpisu bude sledovať možnosti zlepšovania uvedenej regulácie z pohľadu podnikateľov. Zároveň gestorovi odporúča podporiť modernizáciu a rozšírenie kapacít koncových zariadení a rozvíjať trh na odbyt recyklátov.

Odporúčenie:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu ponechať, avšak navrhuje širšiu odbornú diskusiu ku kritériám pre určovanie „nákladov efektívnosti“ stavebných výrobkov. Zároveň gestorovi odporúča podporiť modernizáciu a rozšírenie kapacít koncových zariadení a rozvíjať trh na odbyt recyklátov.

Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Pri regulácii boli predpokladané (ex ante) náklady vyčíslené na sumu -5 734 148 eur (OUT) a skutočné (ex post) náklady na sumu -4 646 940 eur (OUT). Kvantifikovaný rozdiel medzi nákladmi predstavuje sumu 1 087 208 eur, čo je pokles o 19% v porovnaní s predpokladanou úsporou nákladov. V skutočnosti je teda úspora nákladov podnikateľského prostredia o 1 087 208 eur nižšia ako sa pôvodne predpokladalo.

Kvantifikovaný rozdiel je síce väčší ako 10 000 eur, avšak nižší ako 20 %. Vzhľadom uvedené sa v tomto prípade mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov v zmysle bodu 6.13 Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov neuplatňuje a kvantifikovaný rozdiel nebude pripísaný na virtuálny účet gestora právneho predpisu.

Č. regulácie	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Kvantifikovaný rozdiel v €	Kvantifikovaný rozdiel v %	Pripísanie rozdielu na virtuálny účet gestora
39	-4 646 940	-5 734 148	1 087 208	19%	Nie